

NAPREJ

Glasi Socialistične stranke Jugoslavije.

Izhaja razen ponedeljka in dneva po prazniku vsak dan.

Uredništvo in upravnništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6-I.

Stane mesečno 2½ pšeničnih kg, celoletno 30 pk. V marcu 1922 računamo pk po 4 din.

Oglasi: prostor 1 × 55 mm 60 p.

Dopise frankirajte in podpisujte, sicer se ne priobčijo. Rokopisi se ne vračajo.

Reklamacije za list so poštnine proste.

ČUJTE!

Dve poročili imamo za vse ročno in duševno delavstvo. Prečitajte si jih, sodelite in strnite svoje vrste!

Zastopniki koaliranih železničarjev poročajo, da so dobili vtis, da se zanaša železniška uprava še vedno bolj na zakon o zaščiti države, kot pa na izvrševanje dolžnosti, ki jih ima napram svojim uslužbencem in »podanikom«. G. minister je pooblaščen, da se posluži v slučaju štrajka ali pasivnega odpora vseh zakonitih sredstev proti uslužbencem.

Istočasno, ko je dal železniški minister zastopnikom železničarjev činično izjavo, da se jim bo mogla do jeseni plačati za spoznanje povišati, seveda pod pogojem, da bodo pridni, štrajkajo bančni sindikati proti prvemu skromnemu poskusu finančnega ministra, ki je pričel stremeti, da se nezno dviganje cen omeji.

Minister Kumanudi je izdal naredbo, ki podreja vso devizno trgovino kontroli Narodne banke. Ne bomo in tudi ne moremo soditi, v koliko bodo naletele posamezne določbe tega pravilnika praktično na težave, izvirajoče iz tega, da je Narodna banka za ta promet še slabo organizirana. Eno pa je gotovo. Vsaka akcija proti draginji se mora začeti pri kontroli in normiranju uvoza in izvoza. Mi smo že ponovno povdarjali, da bo treba tozadevno še vse učinkovitejših odredb, kot pa jih predvideva pravilnik g. Kumanudija. Gotovo je na drugi strani tudi to, da je kakor vsak začetek, težak začetek tudi tukaj, da bi se pa dale vse težave

razmeroma lahko in kmalu premagati, če bi ne bilo tukaj volje in namere, da se nove odredbe onemogočijo. Baučniki in borzijanci štrajkajo in izvajajo pasivno resistenco. To v tistem trenutku, ko ima vlada za uradništvo samo obljube, za železničarje pa še teh ne, za vse skupaj pa grožnjo z batinami in militarizmom.

Trpke besede nam silijo v pero. Borzijanci in vlada naj vedo, da je mera polna. Če hoče vporabljal vlada kje vojake, naj jih vporablja z vso energijo na pravem mestu — in imela bo 99 odstotkov prebivalstva za seboj. Če pa se izkaže, da so borzijanci močnejši, kakor vlada in da so v stanu zatreti v kali vsak, tudi najskromnejši poskus za zboljšanje razmer: potem mora postati vsakemu jasno, tudi slepcu, da je treba med izkoriščevalci in ljudstvom — boja.

Zapisali smo te dni več ko eno besedo o draginji. Nismo pa zapisali ne ene besede, v katero ne bi tudi verjeli. Čitali pa smo, da so to, kar mi govorimo, same besede, volilni manevri menda — medtem ko so dejanja drugače.

Tisti, ki je na vladi, je edino odgovoren za dejanja. Mi pa vršimo svoja dejanja s tem, da organiziramo v enotno bojno fronto vse tiste, ki so prišli do spoznanja, da brez trdega boja ne bo šlo. In če stavimo zahteve, ki niso demagogija, je tudi to dejanje. Vsi tisti, ki ste prišli do prepričanja, da tako ne gre več, brez razlike ali ste ročni ali duševni delavci, pozdravljeni v naši bojni fronti! Komur so banke več kot vi, naj ostane z bankami sam. Ne rečemo, da velja to za demokrate, saj je finančni minister tudi demokrat, a videli

bomo, ali bo znala stranka svojega ministra dovolj podpreti. »Jutro« prinaša oglas bančnega sindikata o štrajku brez besedice odpora. Če bodo ministri pred borzijanci poklekovali, če se bo udajala vlada istočasno njihovu diktatu — ko bodo uradnike in železničarje zapirali — potem naj vedo, da bo boj. In drugačen bo ta boj, kakor je bil boj morda kdaj v preteklosti — zakaj v ta boj stopi ročno in duševno delavstvo enotno! Naša fronta bo močna in nepremagljiva — zakaj v njej se bo zbralo vse, kar je poštenega in kar je prišlo do prepričanja, da je treba postaviti proti sili kapitala in borzijancev — silo dela in duha. Prepričani smo, da bo socialistični parlamentarni klub veren tolmač čuvstev, ki jih vzbuja vladanje z neenako pravico.

Stal je zadnjič pred nami, vpokojen železničar penzionist, hlapec Jernej ob zadnji postaji svoje poti:

»Neumen svet pa še veruje, da je Bog. Kapitalist je Bog — mi pa smo zavrnjeni ljudi. Pa bomo zaškrpali z zobmi, tako glasno, da se bo Bogu zmracilo. — In takrat bo zmagalo peklo na svetu. Peklo, ki pojde preko vsake razumne misli!«

OBCNI ZBOR LJUBLJANSKE PODRUŽNICE KOVINARJEV.

V nedeljo, 26. februarja se je vršil občni zbor ljubljanske podružnice kovinarjev, ki je bil eden najlepših, kar jih je ta podružnica imela. Udeležba je bila za ljubljanske razmere zelo lepa, občni zbor je bil sklepčen, kar je za Ljubljano velika redkost.

Pred tretjim mejnikom.

(K III. umetniškemu večeru 18. februarja v ljubljanskem »Mestnem domu« in k nastopom po proletarski Sloveniji.)

(Dalje.)

Tone Seliškar je stal po par v »Kresu« objavljenih stvarih na tem večeru pred nami kakor dovršeno presečenje, ogromen, silen, nežen, divji, ves moč kakor Walt Whitman*, slovenski Peter Bezruč** z vso njegovo ljubeznijo in z njegovim sovraštvom.

Njegov stih, še neizčiščen, surovo obdelana čer, malokdaj zapoje v mehkem akordu, božajočem kakor majhna, bela ženska roka, malokdaj moreš ob njegovi besedi (kakor ob Cankarjevi iz prvega dela »Erotike«) misliti na enakomerno, komaj slišno godbo visokih godal:

»(Ob steni) je stal oltar... — Na srednjega kelih je sijal. — v njem vrel je ogenj, čudežno dišeč — ko razmarin.***«
(Besede mojih velikih dni, III.)

* Walt Whitman, največji ameriški pesnik-filozof in, kolikor je meni znano,

Taka razpoloženja so pri njem redka in ne trajajo dolgo. Sredi njih udari iz njega elementarna strela in jih zdrobi. Včasih se izvrši tak nenaden preobrat sredi stiha, plane vanj in valovi, skuša se uleči in trepeče do konca pesmi ter raztrže mirno udranost merskega gibanja. Že ta zunanja dinamična neenakomernost je tisto, kar človeka razdraži in ga priklene do konca. Tako n. pr. v pesmi »Dva dimnika«, kjer pričanja s tihim, skoro idiličnim opisovanjem trboveljske okolice, se v tretji kitici razburi in presplohi največji med vsemi. Letos bo 30 let, odkar je umrl.

** Peter Bezruč, Šlezijec, katerega »Šlezke pesmi« so izšle v Albrehtovem prevodu tudi pri nas (dobite jih v tajništvi SSJ v Ljubljani, poštni predal 168, za K 25), poje o socialnem in nacionalnem umiranju svojega rodu na Tešinskem, pred zlomom Avstrije. Bezruč je grandiozen.

*** Da prihranim nekaj prostora, sem citate Seliškarjevih pesmi podal ne ločene po verzih. Kjer stoji pomišljaj, pričanja nov verz. V oklepaju na koncu citata naslov dotične pesmi.

Živi izmenoma vsa razpoloženja strahu, jeze in skoro mistične zamaknenosti.

Pesnik je tu pa tam še vedno nekoliko vezan po srednjeveški pesniški šari pravičnih stopic, rim na koncu in podobnem, a že prav malo in resnično; prostega umetnika-recitatorja bi tisto malo ne motilo in bi imel hvaležno priliko, da z vrsticami ene same njegove pesmi izrazi vse človeške afekte od tihe ljubezni, v otenkih do groznega razmaha besne žalosti in upanja, škrpajočega z zobmi.

Pa ne gre toliko za to, kakšno zunanjo obliko rabi Seliškar za svoje pesmi, gre za to, kakšna vsebina in kakšen nazor se kristalizira v čudodelni epruveti njegovega duševnega kemičnega snovanja. Gre za svetovni nazor.

Že pred vojno smo cenili umetnika tem višje, čim bolj je njegova ustvaritev mogla imeti za človeštvo širok pomen: vem n. pr., da so na Ruskem presojali umetnika vedno in najprvo po njegovem svetovnem in modroslovnem nazoru; in mi po svetovni vojni, ki je nekoliko površnemu zapadu usmerila možgansko delovanje bolj proti duhovnosti, tudi mi polagamo tem stvarim dandanes več pažnje.

Ker je bil hiviši predsednik sodrug Širca nujno zadržan, ter se je v lepem pismu oprustil, je otvoril zborovanje podpredsednik Pastorek.

V svojem otvoritvenem govoru je orisal zgodovino delavskega gibanja ter pozval navzoče, da se poslužijo svoje pravice, ki jo jamčijo društvena pravila in tradicionalno svobodoljubje kovinarske organizacije; da povedo vse, kar jim je na srcu in da volio le tiste, katerim zaupajo.

Tajniško poročilo je podal s. Ogrinc. O stanju blagajne in članstva je poročal stari veteran kovinarske organizacije s. Sley, ki je statistično dožgal, da v kljub težkemu stanju podružnica lepo napreduje.

S. Svetek je poročal o stanju organizacije in o njenih potrebah z ozirom na akcije, ki jih organizacija izvaja. Priporočal je, da določijo tedenske prispevke tako, da bo žrtvoval vsak kovinar zaslužek ene ure na teden svoji organizaciji — svoji bodočnosti.

V novi odbor so bili soglasno izvoljeni: Predsednik: Pastorek, odborniki: Jankovič, Družnik, Sley, Arnšek, Širca Alojzij, Urakar, Trobonjača, Umek, Ahčin, Gorišek, Strgar, Pegan, Pančur, Repar, Kropar, Kramer, Otorepec. Kontrola: Kosmač, Mostar. Delegata za kongres centrale: Jankovič, Otorepec.

S. Ropret je predlagal, da se članski prispevki zvišajo že pred kongresom centrale, da si bo podružnica zbrala nekoliko lastnega fonda. Predlagal je, da se prispevki zvišajo po predlogu centrale: eno uro na teden, in sicer od 10 tedna dalje.

Končno je s. Tavčar v lepem govoru orisal razmere, v katerih kovinarji žive ter naglašal, da si bodo svoje stanje zboljšali le s treznim delom v organizaciji.

Kdor je ta občni zbor videl in imel priliko poslušati stvarne in odkritosrčne debate, ta je trdno prepričan, da se vseni razdiralcem skupaj ne bo nikdar posrečilo omajati samozvesti ljubljanskega kovinarja.

V novi odbor so bili izvoljeni najboljši izmed dobrih, sami taki, ki vedo kaj hočejo.

V enem oziru mi Seliškar tudi kot človek ugaja med drugimi. Realist, zdrava natura, ki ne filozofira mnogo in nič o breztelesnih vprašanih, ki jim sedanjí svet še ne more dati končnega odgovora, zdrava natura, ki se ne briga niti za prstek za kako nezemeljsko podušeavljenje, zdrava natura, ki se je le enkrat v recitirani zbirki določno vprašala: Kaj je življenje? zavedajoč se, da je življenje v prvi vrsti vendarle tisto, ki ga živimo in ne, kar smo si izfilozofirali. In odgovor?

»Življenje je življenje novemu življenju. — Drugo jutro sem spoznal s sira hoto, — da še ni konca mojemu premišljevanju.« (»Besede m. vel. dni. II.«).

Zaključek, ki si bodo nad njim zagrizeni fanatiki metafizičnega premišljevalnega naddela in brezplodni iskači lomili in zlomili roke — kar jim kot po njih precej zastrupljena duša iz vsega srca in z vso hudobno škodoželjnostjo privoščim...

Samo še na par mestih se posebe dotakne takih motivov in še tam izginejo pred realnostjo. Drugače pa se vsa njegova teža nagiblje k vprašanju, ki je res najtesneje spojeno z življenjskim, kot njegova dejanska stran, kot okvir, v katerem

Elementi, ki so z mrzlično pridnostjo skušali zmešati kovinarske vrste, so na tem zboru doživeli brezpogojno poraz.

Politične vesti.

+ Odbor za zmanjšanje uradništva so že izvolili. Za predsednika odbora za redukcijo uradništva je bil izvoljen demokrat Timotijević, za podpredsednika pa Agatonović kot ekspert uradniških organizacij. Komisija ima 11 članov, in sicer 7 poslancev ter 4 zastopnike uradniških organizacij.

+ V naši narodni skupščini se malo »poonegavilo«, pa so si takoj zopet dobri. Ker je odgovoril vojni minister zadovoljivo na interpelacijo muslimanskega kluba o že znani okrožnici vojnega ministrstva, so se muslimani potolažili in so zopet za vladu z dušo in telesom.

+ Nacionalistična divjanja fašistov na Reki. Reški predsednik Zanella je proglasil na Reki preki sod. Fašisti namreč divjajo po ulicah, tako, da so trgovine že več dni zaprte, ulice pa popolnoma prazne. Včeraj so obkrožili vladno palačo in metali nanjo ročne granate. Policija ni mogla upostaviti reda niti tedaj, ko so ji prišli na pomoč laški karabinjerji.

+ Ministra sta že odločila o vseh vprašanih internacionalne politike. O posvetovanjih v Bratislavi sta izdala dr. Beneš in Ninčić službeni komunik, ki pravi: »Na današnji konferenci sta ministri drug drugega informirala o svojih političnih razgovorih v Bukarešti, Parizu in Londonu. Ministra sta razpravljala o vseh vprašanih internacionalne situacije kakor tudi o medsebojnem razmerju obeh držav. Ministra sta se posebno bavila s konferenco o Genovi ter z organizacijo pripravljanelega dela, odnosno s sestankom ekspertov Male antante in Poljske, ki se prične dne 5. marca v Beogradu. Oba ministra sta konstatirala popolno soglasje v vseh predmetih, političnih in gospodarskih problemih.«

+ Različni princji Wiedi si želijo sedeti na prestolih. V Albaniji vladajo čudne razmere. Skoro bi rekli, da je Albanija kje na koncu sveta. Po vesteh iz Valone propagirajo sedaj Albanci princa Wieda, ki naj bi zasedel albanski prestol. Albanci so resnično zanimivi ljudje, ker

rem se da življenje reševati s pozitivnim delom, kakor so ga učili največji duhovi in kakor nam je bilo pokazano že od vsega početka, ko je še vse človeštvo tičalo v enem sarnem drobnem semenu. Tone Seliškar gleda predvsem v živo življenje in vidi prvo rešitev v rešitvi socialnih razmer z vsemi njihovimi izrodki in krivicami. V to vprašanje je položil vse, kar mu je dano kot umetniku od rojstva.

Pesniška prispodoba, ki se mu je porodila ob neposrednem doživljanju resnice, pove na včasih zelo drastičen način več, nego bi moglo povedati suhoparno gledanje na resnico samo — resnico poresniški, besedo, resnično dejanje in razpoloženje z živo besedo. Primer:

»Na oglođanem robu velike hiše stoji. — Oddaleč so kakor sedeči psi, — s stegnjenimi gobci bevskaajo v nebo.« (»Podedovana nevolja.«) Okolica in razpoloženje, podstavek vsaki pesmi!

Razpoloženje, ki ga spremeni v sljko, dejanje:

»Včasih se mi zazdi, da sem velik: — takrat stopim z eno nogo na Kum. — z drugo na Sveto Planino.« (»Zimsko jutro.«).

si že zopet želijo prince na prestol. Čudimo se, da si ne poželijo ekscesarja Karla in Zite.

+ Kako izpolnjujejo imperialistične države svoje pogodbe. Medtem, ko javljajo Japonci v London, da se strogo držijo vseh obveznosti, sklenjenih na washingtonski konferenci, ki jih udeležujejo s tem, da uničujejo utrdbe Port Artura in ukinjujejo utrjevalna dela v Tihem oceanu, poročajo iz Moskve, da gradijo Japonci neprimerno veliko število podmornic in bojne ladje vseh vrst, da zasedajo Sahalin z močnimi četami in da so sploh pomnožili svoje oddelke v celi Sibiriji. Položaj je vsak dan bolj kritičen, ker zahteva sovjetska vlada, da izpraznijo Japonci njeno ozemlje.

Dnevne vesti.

Neverjetnosti z ljubljanske tehnike. Iz Brna nam poročajo: Nedavno nam je pravil prof. češke tehnike O., da je prof. dr. K. H. kot dekan ljubljanske tehnike poslal brnski tehniki dopis odnosno protest, v katerem »opozarja« profesorski kolegij, da se naši dijaki prelahko izprašujejo, vsled česar se nam je bati preplavljenja z manjvrednim inženirskim materialom. »Priporočal« je, naj se nas kolikor mogoče privije in ne jemlje nobenega ozira na neznanje češkega jezika. Tukajšnji profesorji so se upravičeno zgražali nad tem opominjevalnim protestom ljubljanskega dekana. Kot nam je sporočil prof. O., je brnski rektorat takole odgovoril: Gospodje tako mlade univerze naj se nikar ne utikajo v interne zadeve že stare in autonomne visoke šole. — Kaj se učimo iz te pripovedke? bi vprašal učitelj na ljudski šoli? Kdor išče, ta najde. Tako poročilo iz Brna. — Ker je težko verjeti temu nečuvnemu postopanju, pričakujemo od merodajne strani zadovoljivega pojasnila. Mnenja smo, da je odveč še na ta način preganjan naše dijaštvo, ki je vsled neotvornitve IV. letnika moralo iti v tujino, kjer se bori z največjimi eksistenčnimi težkocami.

Ljubljana.

Avtomobilna prometna d. d. v Ljubljani naznanja cenj. občinstvu, da je z dne 25. februarja otvorila redni avtomo-

ltd. So med drugim verzi, ki govore brez vsake olepšave in svetopisemsko preprosto za cele knjige opisovanj, včasih par besed celo, g. rozno tragedijo:

»Ko je bil sedmi sin spočet — — je bil od očeta-pianca preklet...« (»Sedmorostenčki«).

Tako poje o svoji dolini. Vso žalost, up, gnev in irenuto veselje njenega proletarskega ljudstva.

Peter Bezruč! Da, a če sta si po dinamiki in po osnovnem motivu trpljenja široke množice podobna, vendar obstoja poglobljena razlika: Ko je Bezruč kakor letnik med štirimi stenami svoje domovine, gre Tone Seliškar preko naših mej, je vsečloveški že od vsega početka. Trbovlje, ki so dale ime njegovi zbirki, so le pesniška oznaka za vesolino zemljo, njihovo propadajoče, poteptano ljudstvo propadajoče, poteptano ljudstvo vsega sveta. Nacionalen je toliko, kolikor je trpljenje proletarskega razreda kaknega naroda prištevanec v vsoti internacionalnega trpljenja vsega proletariata. Tipično samonaroden ni kakor Bezruč.

»... in sem videl po celem svetu polno takih dolin« (»Dva dimnika«).

(Dalje prih.)

bilni promet na progi Vransko-Celje in da vozi avto od 1. marca dalje dvakrat na dan po starem voznem redu, ki se izpremeni le v toliko, da odide jutranji avto iz Celja mesto ob 6.30 šele ob 7., sicer pa ostane stari vozni red neizpremenjen. — Na progi Škofja Loka-Železniki se z dnem 2. marca izpremeni vozni red v toliko, da odhaja avto iz Železnikov v Škofjo Loko ob 5. in 17.15, s kolodvora v Škofji Loki v Železnike pa ob 10.15 in 19.20. — Na progi Ljubljana-Celje (začasno pa le do Blagovice) vozi avto od 1. marca dalje zopet po rednem voznem redu.

Umetniška razstava v Ljubljani. V nedeljo, dne 5. t. m. se otvori slovenske mlade umetnosti II. umetnostna razstava, ki jo priredita brata Kralja v Jakopičevem paviljonu.

Komite za oskrbo ruskih študentov v Ljubljani nas je naprosil, da priobčimo sledečo notico: 145 ruskih dijakov je prišlo v Ljubljano, večinoma tehnikov. Nastanjeni so na ljubljanskem gradu in v barakah ob Martinovi cesti, kjer živijo ti reveži svoje bedno življenje. Brez luči, brez kurjave, brez posteljnega in telesnega perila so in ležijo večinoma na golih deskah. Da je pod takimi pogoji vsak študij nemogoč, bo priznal pač vsakdo. Zato se je osnoval »Komite za oskrbo ruskih študentov v Ljubljani«, ki si prizadeva zbrati prispevke v denarju in blagu, da ublaži veliko bedo teh ruskih dijakov. Prosimo vse one, ki imajo dobro voljo, da prispevajo po svojih močeh. — Mi opozarjamo vse tiste, ki imajo »dobro voljo«, da prispevajo po svojih močeh onim revežem v sovjetski Rusiji, ki niti od daleč ne živijo v takih razmerah kakor omenjeni caristični ruski študentje. Ti imajo vsaj kaj za jesti, medtem ko gladujočih v Rusiji dnevno umrje na tisoče in tisoče. Darove sprejemajo vse naše socialistične organizacije kakor tudi naše uredništvo.

Predavanje o mladinski organizaciji »Rdečega križa«. Iz Amerike je dospela v Ljubljano Mis Ada Palmer, zastopnica ameriškega »Rdečega križa« za narodni pomladek in delegatka lige »Rdečega križa«. Podala bo smernice k mladinski vzgoji, ki naj vodijo do tistih vzvišenih ciljev, katere si je postavil ameriški pomladek te organizacije. Vabimo starše na to zanimivo predavanje, ki bo v veliki dvorani »Mestnega doma« dne 4. marca, to je v soboto popoldne ob 17. — »Rdeči križ« za Slovenijo.

Dva koncerta pod okriljem »Glasbene Matice«. V nedeljo, dne 5. marca ob 11. dopoldne: Romanowski-Kogoj. — V ponedeljek, dne 6. marca ob 20.: Pavla Lovše-Ravnik.

Električna razsvetljava v Mostah. Poročevalec vseh občanov v Mostah poroča v 47. številki, da se je pri napravi električne razsvetljave protežiralo, kar pa po vidiku kemičnih delavcev zaposlenih v kemični tovarni in stanujočih na Selu in v bližini, ni resnično. Električno luč je namreč dobil vsak delavec, če jo je zaželel in če mu je bilo mogoče napolniti, seveda z dovoljenjem tovarniškega ravnateljstva. Če pa ima dopisnik dokaz o protežiranju, ga prosimo, da v interesu delavstva, tovarne in tudi njega samega dokaže, kje se je delala in kdo je delal krivico. Kajti ne želimo, da bi se v našem listu potom nekaterih poročevalcev tudi delala krivica. — Zaposleni kemični delavci v Mostah.

Celje.

Društvo stanovanjskih najemnikov za Slovenijo v Celju javlja svojim članom, da se nahaja društvena pisarna v Gosposki ulici št. 19, II. nadst. ter uraduje v društvenih zadevah vsako nedeljo in praznik od 9. do 12. in vsak ponedeljek in soboto od 13. do 14., v izvanrednih slučajih po potrebi. V istem času se tudi sprejemajo novi člani in dajejo pojasnila o stanovanjskih zadevah. — Ker je namen društva velike važnosti, posebno za poznejše čase, ko dobijo lišni gospodarji proste roke, katerih že komaj čakajo, bi bila potreba slehernega najemnika pristopiti k društvu, da se isto do tega časa ukrepi. — Dosedanji člani, kateri še dolgujejo članarino, se uljudno vabijo, da jo čimprej poravnajo, ker se mora napraviti račun in sklicati občni zbor.

Ljudsko vseučilišče v Celju. V ponedeljek, 6. t. m. ob pol 20. predava gosp. ravnatelj o »Življenju rastlin«. Sodrugi, posečajte to visoko kulturno institucijo.

Iz stranke.

Diskusijski večer v Ljubljani ta teden odpade vsled seje akcijskega odbora proti draginji. Kdor želi, se lahko udeleži te seje (ob 19. na magistratu).

Politični shod na Jesenicah. V nedeljo, dne 5. marca se bo vršil na Jesenicah pri »Jelenu« ob 9. uri javni politični shod. Dnevni red: **Državno gospodarstvo in politični položaj.** Poročal bo poslanec. Sodrugi vsi na shod!

Dopisi.

Trbovlje. Vsem naročnikom lista »Naprej«, ki dobivajo list po raznašalki na dom dostavljen, javljam sledeče: Uprava lista me je obvestila, da se bo naročnina na list s prvim marcem malenkostno povišala zaradi podražanja tiska. Sodrugi, vam je znano, da se je naš list moral vedno boriti s finančnimi težavami. Uprava lista nima na razpolago subvencije od vlade ali kapitalističnih bank, da bi mogla list razpošiljati pod ceno upravnih stroškov, če hoče, da ne bo list samo životaril, temveč tudi krepko delal za proletarske interese. In to njegovo delo ni bilo še nikoli tako potrebno kakor je danes. Socialistična stranka se dobro zaveda te svoje naloge in najmanj, kar želimo socialisti od delavstva je, da čitajo in — mislijo. Kakor hitro prične delavstvo misliti, je s tem takorekoč že uresničilo svoje zahteve in namene. Pokažite, da vam je res do napredka, da ste pripravljeni tudi delati za napredek. In pravi napredek je pomikanje človeške družbe v socializem. Če ga hočete pospešiti, morate tudi nekaj žrtvovati za ta sveti cilj! Zato bom vsem tistim, ki so ustavili »Naprej«, dostavljal tednik »Ljudski Glas«, ki stane mesečno 10 kron. Dolžnost vsakega prepričanega socialista je, da je naročen vsaj na en strankin list in da tega tudi čita! Pri tej priliki javljam, da bo raznašalka pobirala naročnino dvakrat mesečno po 20 kron, da boste na ta način lažje plačevali. Vse naročnike, ki dolgujejo naročnino, prosim, da jo čimprej poravnajo. — **Fran Rinaldo,** zaupnik.

Umetniški večer v Trbovljah bo v nedeljo, 5. t. m. ob 18. Nastopili bodo znameniti zastopniki mlade umetnosti, pesnik Tone Seliškar, pisateljica Štefanija Ravnikar in pesnik Anton Podbevšek. Umetniški večeri se bodo vršili še na Jesenicah, v Celju, v Črni in najbrž tudi v Mariboru.

Šport.

Smučarska tekma za prvenstvo Jugoslavije »v Planici« dne 26. t. m. je kakor smo se prepričali tudi — v filmu — dobro uspela in bomo imeli priliko videti ta velezanimivi športni film — prvi te vrste v Sloveniji — že drugi teden! Opozarjamo vse športnike, posebno tekmovalce in druge udeležence na bivši tekmi, naj se že sedaj prijavijo pri Gener. komisarijatu za tujski promet za prvo kinopredstavo (kino »Ideal«), da se jim rezervirajo sedeži.

VII. smučarski vel. izlet se bo vršil najbrže 11. in 12. t. m. na Rožčico 1594 m in Hruški vrh 1777 m v Karavankah. Podrobni program prihodnjič!

Pregled o ekonomičnih razmerah v Jugoslaviji New York (Jugoslovanski oddelek F. L. I. S.) E. Dana Duxand, načelnik vzhodno-evropskega oddelka Trgovskega oddelka (Department of Commerce) priobčuje v »Commerce Reports«, uradnem tedniku tega Departementa, sledeče poročilo o gospodarskih razmerah v Jugoslaviji: **Manjša letina.** Jugoslavija, v nasprotju s sosedno Bolgarsko, je imela slabo letino. Glasom uradne cenzitve, ki je bila sporočena amerškemu ministru H. Percival Dodge, je letina 1921. znašala v metričnih tonah: kornuza 1.800.000, pšenica 980.000, ječmen 270.000, oves 300.000, riž 150.000 in krompir 950.000. Letina je bila za vse te postavke manjša od one prejšnjega leta, vsega skupaj povprečno za 20 od sto. Vzrok za to je baje dolga suša, dasi so železniške razmere in riziko, ki ga nestalna izvozna politika nalaga poljedelcu, bržkone neugodno vplivali na setev. — **Nestalna valuta.** Vzlic uvedbi stroge kontrole nad transakcijami z valuto, je vrednost dinarja še vedno nestalna. Zdi se, da je kontrolni komisiji bolj na srcu dviganje dinarja, nego njegova stalnost. Med 5. novembrom in 9. januarjem se je dinar dvignil od 1 centa in dveh desetink v New Yorku na 1 cent 44 stotink; v tej dobi je trikrat znatno padel in se zopet povzpел navzgor. Finančni minister baje pripisuje padec dinarja tekom poletja in jeseni — od 3 centov in 6 desetink na 1 cent in dve desetinki — bolj neugodnemu trgovskemu ravnesju med uvozom in izvozom in spekulaciji, kot izdaji papirnatih novčanic. Bankovci v cirkulaciji, izdani od Narodne banke do konca novembra, so znašali 4.619.400.000 dinarjev, torej 272 milijonov več kot do 22. septembra. — **Izvoz v Zružene države.** Konzul Kenneth S. Patton v Belgradu brzojavlja, da je ves izvoz iz Jugoslavije v Združene države znašal tekom 1. 1921. le 123.000 dolarjev. Skoraj ves izvoz je obstojal iz pyrethrum cvetja za izdelovanje mrčesnega prahu.

Po svetu.

— **Koliko inozemcev je v Zedinjenih državah.** V Zedinjenih državah je 13.920.622 tujerodnih prebivalcev. Od leta 1910. je tujerodno prebivalstvo naraslo za 404.806 ali za 3 odstotke. Od skupnega števila tujerodnih prebivalcev je imelo 6.493.088 državljske pravice (drugi papir): 1.223.490 oseb je vzelo prvi papir in 5.398.605 je bilo inozemcev. Državljsko stanje ostalih 805.509 ni bilo dognano po uradnikih, ki so vršili ljudsko štetje. — Največji odstotek naturaliziranih državljanov izmed vsega prebi-

valstva v poedinili državah izkazuje North Dakota, namreč 73.3%, in najmanjši Arizona, kjer jih je bilo samo 14.8%. Največji odstotek inozemcev, to je ne-državljanov, izkazuje Arizona, namreč 78.7% in najmanjši South Dakota, ki ima 11.6%.

— Za militarizem bodo ljudem še kožo potegnili s telesa. Japonska pridno posnema »zapadno civilizacijo«. V svojem proračunu, ki ga je predložila vlada parlamentu, je zahtevala 197,000,000 dolarjev za mornarico in samo 28,000,000 dolarjev za šole, za armado pa 126,000,000 dolarjev. Z denarjem in energijo, ki jo trošijo države za militarizem in marinizem, bi se napravila lahko marsikaj za civilizacijo. Izdatki za armade in mornarice, namenjene morijam, bodo izginili, kadar bo človek postal bolj človek. Kadar pride na to stopnjo, ne bo več potrebe za milijonske armade. Že danes niso potrebne, ampak človek še ni dovolj zrel, da jih odpravi. — Celo Jugoslavija ima velike izdatke za mornarico. Če so številke, ki jih imamo pri roki, pravilne, je znašal zadnji budžet za mornarico 78,909,300 dinarjev. Vojskih ladij, razun par čolnov, Jugoslavija nima, ima pa nekaj podadmiralov, menda sedem, in veliko število mornaričnih častnikov, ki jih je zapustila Avstro-Ogrska.

— Mati je skočila z otrokom v naročju pod vlak, ki ji je odrezal glavo. Iz

Komarovca poročajo, da se je na progi Opava-Svinov vrgla mati z detetom v naročju pod vlak, ki je nesrečni ženi odtrgal glavo in jo razrezal na drobne kose medtem, ko se otročičku ni nič hudega pripetilo. O vzroku strašnega dejanja še ne vedo, sumijo pa, da je skočila pod vlak zaradi nesrečne ljubezni.

— Avtomobil je postal morilni stroj. Po statističnih podatkih, ki se nanašajo samo na Ameriko, je avtomobil v letu 1921, moril, strašno moril. V tem letu so avtomobili in motorni tovorni vozovi ubili od 14,000 do 15,000 oseb. Samo v državi New-York je bilo ubitih 1981 oseb, od katerih jih odpade na mesto New-York 883. V tej državi so avtomobili in motorni vozovi ranili okoli 40,000 oseb. Avtomobili so torej pravi morilni stroji, kajti lani je bila na vsakih 35 minut po ena oseba ubita. Samoobsebi je razumljivo, da je imela tista država največ žrtev, v kateri je ljudstvo gosto naseljeno in ima največ velikih industrijskih mest. Država New-York je v tem oziru na prvem mestu.

UTRINKI.

Če bodo morali zapustiti Wranglovi Rusi dobrohotno Jugoslavijo, kaj mislite, kdo jih bo nadomestil? — Francoski zamorci.

Ubogi delavec je prišel pred nebeška vrata. Spustili so ga v nebesa in mu veli čakati.

Čakal je, čakal in čakal v nebeškem raji ter se zvedavo oziral naokoli. Nankrat je zaslišal čudovito godbo in sladko angelsko petje.

»Komu je neki namenjen ta sprejem.« se je potiloma prav potišno vprašal.

Sveti Peter, ki je uganil njegove misli, se je obrnil k njemu in mu povedal, da je prišel neki duhoven v nebesa.

»Zakaj pa mene niste sprejeli s trobentami in petjem?« je vprašal delavec precej osorno.

»Vidiš, to je zato.« mu je odgovoril sveti Peter, »ker je to izvanreden dogodek. Delavcev prihaja vsak dan sem na tisoče, duhovni so pa redki. Komaj vsakih deset ali dvajset let se kateri prikladi v nebo.«

Če bodo časopisi v bližnjem času poročali, da je izvršil ta ali oni japonski diplomat v Genovi harakiri, tedaj bomo vsi vedeli, da si dotičnik ni prostovoljno prerezal trebuha, pač pa mu je počil od smeha nad gorostasno naivnostjo navzočih kapitalističnih državnikov.

Izdajatelj: Zvonimir Bernot (v imenu pokr. odb. SSJ).

Odgovorni urednik: France Svetek.

Tisk Učiteljske tiskarne v Ljubljani.

Leča, nova, debeložrnata, zelo mehka za kuho se dobi pri **SEVER & KOMP.,** Ljubljana, Wolfova ulica št. 12. Zahtevajte naš cenik vrtnih in poljskih semen.

Pozor! Pozor! Štirivrstna harmonika, še malo rabljena, se proda. Vpraša se pri Francu Šmid, cementna tov. v Zidanem-stu.

Pridobivajte naročnike!

Izurjene delavke

za šivanje slamnikov sprejme tovarna slamnikov v Trstu pod najugodnejšimi pogoji. Ponudbe pod šifro »Slamniki« na anončno družbo ALOMA COMPANY, Ljubljana, Kongresni trg 3. Zglašuje se lahko tudi osebno.

Kurjača, izprašanega in delavca za izdelovanje zabojev sprejme KOLINSKA TOVARNA v Ljubljani.

NAKUPOVALNA ZADRUGA

R. Z. Z. O. Z.

V LJUBLJANI, Dunajska cesta 33 („BALKAN“)

Uvoz Deželni pridelki, žito, mlevski izdelki vseh vrst. — Kolonijalno špecerijsko blago, spirituose, mast, slanina, mesni izdelki. IZVOZ

Telefon 336. „Brzjavni naslov Nakupovalna Ljubljana“. Čekovni račun št. 10.473.

Spretni

lesni strugarji

nadalje več strokovnih delavcev za upognjeno pohištvo, brusarjev, krvačev, apreturistov in mizarjev se sprejmejo v trajno delo v tovarni upognjenega pohištva

REMEC-CO. na DUPLICI pri KAMNIKU.

Zglasijo naj se le najboljši moči z dobrimi spričevali, treznega in zanesljivega značaja.

Kdor hoče imeti res s pristanim blagom prepletkano hišo, pohištvo in lakiranje vozniških koles v peči, naj se obrne na trdiko

TONE MALGAJ

Ljubljana stavbeni in pohištveni plekar in ličar Ljubljana

Kolodvorska ulica št. 6

Delniška glavica: K 20,000 000.—

Slovenska eskomptna banka

Rezervni zakladi: K 6,500.000.—

Podružnice:

Novo mesto, Rakek, Slovenjgradec.

— Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 1. —

Telefoni št. 146, 458.

Brzjavke:

Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje. ESKOMPTNA.